

Vrije Opvoedkunst Winter/Kersteditie 2016

Rubriek Kinderboeken door Anke Wagemaker

We zijn eind oktober de wintertijd al in gegleden. Na een kleurrijke herfst met rijke appeloogst, zoeken wij de gezelligheid nu binnenshuis; lekker warm bij de kachel met een boek. Wat kun je je beter wensen? Verschillende uitgeverij hebben hun best gedaan om originele maar vooral kunstzinnig uitgevoerde boeken op de markt te brengen. De boeken van uitgeverij Christoffor spannen hierbij wel de kroon.

Ballet

Opnieuw hebben zij een Russisch ballet in de schijnwerpers gezet. Na 'de Vuurvogel' kunnen we nu genieten van 'het Zwanenmeer'. Al bladerend door het boek kom je ogen tekort. 'Het Zwanenmeer' vertelt ons in korte, bondige zinnen één van de legendes van Johann Karl August Musäus. De illustraties zijn sober van kleur gehouden in de tinten wit, zwart en goud. Daardoor kun je goed de details in de gezichtsuitdrukkingen, de kleding en de houding van de uitgebeelde personages zien. We zien zwanen die opvliegen met daarbij de zwanenprinses die haar armen als vleugels gespreid heeft om mee te vliegen. Er is een zwart uitgesneden afbeelding van de prins, die zijn liefde aan de zwanenprinses verklaart en als je de bladzijde omslaat is die in het wit en zelfs duidelijker dan de in het zwart uitgesneden kant. Op de afbeeldingen zie je ook kleine details zoals een treurend zwaantje of een kikker die toekijkt. Het is een prentenboek voor oudere kinderen (vanaf 10 jaar) om van te genieten. De beknopte tekst nodigt uit om te gaan zoeken naar het oorspronkelijke langere Duitse volksverhaal. De afbeeldingen verwijzen naar de balletuitvoering, strak grafisch maar sierlijk. Op internet vind je verschillende filmpjes met balletuitvoeringen door alle jaren heen. Het ballet is al oud, want in de zomer van 1875 aanvaardt Tsjajkovski het verzoek te gaan componeren. Dit verhaal over 'onvoorwaardelijke liefde' boeit nog steeds. 'Het Zwanenmeer' van uitgeverij Christoffor is ontworpen naar het libretto van het ballet van Tsjajkovski en met de prachtige, uitgesneden illustraties van Charlotte Gestaut is het één en al schoonheid, dat dit prentenboek te bieden heeft. Let op: het boek is uitgegeven in een beperkte oplage.

Muziek

Het prentenboek 'Een jaar in één dag' draagt ook bij aan de culturele ontwikkeling van onze kinderen. In deze beeldende uitgave, geïnspireerd door de compositie 'De Vier Jaargetijden' van Antonio Vivaldi, valt heel veel te zien. De illustraties van Jessica Courtney-Tickle zijn strak maar vrolijk en sfeervol. Door het kleurgebruik komen de verschillende seizoenen duidelijk uit de verf. De tekst sluit naadloos aan bij de uitleg

achterin het boek over de muziek die Vivaldi componeerde. In iedere illustratie is de afbeelding van een knop verborgen. Dezelfde kleur knop is terug te vinden op de laatste dikke bladzijde van het boek. Wanneer je op de knop drukt, hoor je stukjes muziek uit 'de Vier Jaargetijden' die Vivaldi ooit componeerde. De batterijtjes in het muziekdoozje, verborgen in de dikke bladzijde, zijn verwisselbaar. De hoofdpersoon uit het verhaal, Fleur, draagt op iedere illustratie haar appelboompje bij zich. Dat boompje groeit, bloeit en draagt vrucht. In de winter verliest Fleur haar boompje maar gelukkig heeft ze nog een appel. En opnieuw kan het verhaal beginnen van Fleur en haar appelboompje. En opnieuw zijn thema's uit de cyclus van vier vioolconcerten te horen. Ook dit boek nodigt uit om verder te gaan zoeken naar informatie over Vivaldi, naar opnames van concerten of bladmuziek om zelf te gaan musiceren. Dit prentenboek kan een aanzet zijn tot interesse in klassieke muziek want: jong geleerd is oud gedaan

Sterrenkunde

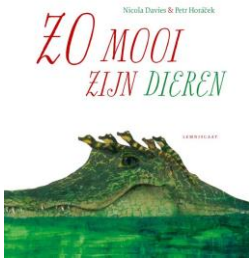
De heldere winternachten, die nu al vroeg beginnen, laten ons een overdaad aan twinkelende speldenknopjes zien. Adam Ford wil ons de sterren aan de nachtelijke hemel leren kennen in zijn familiegidsgids 'Sterren'. In eenvoudig taalgebruik wordt uit de doeken gedaan hoe je wegwijs wordt in de sterrenhemel. De waarnemingstestjes zijn heel handig in het gebruik en speels is de ruimtememory. Door het zoeken naar twee dezelfde afbeeldingen gaan kinderen heel goed op details letten. En dat is zeker nodig om wegwijs te worden in sterrenland. Ford laat ons zien wat er in ieder seizoen aan het firmament te ontdekken valt. Een grote sterrenkaart voor de noordelijke hemel wijst ons de weg. Enkele gemakkelijk herkenbare sterrenbeelden worden besproken. Zij geven houvast bij het zoeken naar andere benoembare sterrengroepen. Er komt ook wat sterrenkunde om de hoek kijken. En iets over natuurkunde ontbreekt niet; zwaartekracht, lichtjaren, sterrenlevens en meteorregens zijn onderwerpen die gemakkelijk leesbaar, beschreven zijn. Het modern vorm gegeven boek is een geschenk voor kinderen vanaf 10 jaar die verder willen kijken dan het aardse.

Voorleesboek

Bernadette Watts laat ons haar collectie zien en daar kan ze heel trots op zijn. Zij heeft op magistrale wijze illustraties getekend bij haar verzameling sprookjes en verhalen. De verzamelde sprookjes en verhalen zijn van allerlei allooi. In het boek staan sprookjes van de gebroeders Grimm, Hans Christiaan Andersen en volkssprookjes, maar ook legenden, Bijbelverhalen en eigen werk ontbreken niet. Als je het boek doorbladert, val je van de ene verbazing in de andere. Winter, zomer, herfst en lente komen langs in hun eigen kleuren, de zeven dwergen keren huiswaarts van hun werk in het bos, Roodkapje plukt bloemen in een bont gekleurd landschap en Repelsteeltje danst op zijn dunne beentjes rond het vuur. Een en al zachte, levendige en duidelijke ondersteuning bij de verhalen. Achter in het boek vindt u de bronvermelding van de verzameling vertellingen. In de sprookjes van de gebroeders Grimm is hier en daar afgeweken van de getrouwe vertaling uit 1973. Een studiegroep boog zich toentertijd over het taalgebruik, dat zo dicht

mogelijk bij de teksten uit overlevering zou staan. In het voorleesboek van uitgeverij 'de Vier Windstreken' is de vertaling iets aangepast aan deze tijd. Wat is het gezellig om op gure winteravonden voor het slapengaan nog 'even voor te lezen'.

Biologie

Tegenwoordig kunnen dierenboeken echte kunstwerkjes zijn. Dat laat Petr Horàček ons zien in zijn afbeeldingen van vissen, vogels, amfibieën en zoogdieren in het boek 'Zo mooi zijn dieren'. Zijn werk is te herkennen aan de sfeer die het uitstraalt en aan zijn gedurfde gebruik van kleur en textuur. IJzig koud is de bladzijde met de keizerspinguïns, kleurrijk die met de paradijsvogels, dreigend die met de tijger, warm die met de kameel en duister die met de vuurvliegjes. Je komt tijdens het bladeren ogen tekort. Nicola Davies schreef de puntige gedichten bij al die dieren. Zij verhaalt over hun gewoonten, hun uiterlijk en hun leefomgeving. Zij wil met ons het gevoel delen dat we op deze mooie planeet allemaal deel uitmaken van een prachtige, eindeloze verscheidenheid van leven. De samenwerking tussen deze twee kunstenaars mondt uit in een prachtig opzoekboek voor kinderen vanaf 10 jaar, die geïnteresseerd zijn in biologie.

Leesboek

Kinderen vanaf 10 jaar komen de winter wel door met het nieuwste boek van Marloes Morshuis. Haar debuut schreef ze met 'Koken voor de keizer' (2015). Mick proeft het bittere en zoete van het leven, ontdekt bijzondere recepten om de keizer te laten smullen en houdt je in spanning van het begin tot het einde van zijn avontuur.

In haar tweede boek 'Borealis' komt Joppe met honderdtachtig kinderen van over de hele wereld midden in de problematiek van onze tijd terecht. Ze zijn geselecteerd door de Trias om voorbereid te worden op een bijzondere toekomst. Ze wonen tegen hun zin op een afgelegen plek in Alaska, waar ze worden bewaakt door de Crew. Zij zullen overleven als de wereld ten onder gaat aan verkeerd milieubeheer. Het ontbreekt hen aan niets, maar de regels zijn streng en de hekken hoog. Net als van Mick uit haar eerste boek, wordt ook van Joppe moed, vechtlust en vastberadenheid gevraagd. De strijd van Joppe om met de andere kinderen weer terug naar huis te kunnen gaan, speelt zich af in een moderne wereld waar techniek, microchips en idealen hoogtij vieren. Marloes laat je in de gedachtenwereld van Joppe kruipen. Telkens als je het boek even terzijde legt, vraag je je al gauw af hoe het met Joppe verder gaat. Opnieuw een verhaal zo boeiend geschreven, dat je het in één adem uit wilt lezen.